

Kritisch denken

ACE - Grow Your Skills

© Tilburg University - Maurice van den Bosch

Erasmus
University
Rotterdam

Kritisch denken

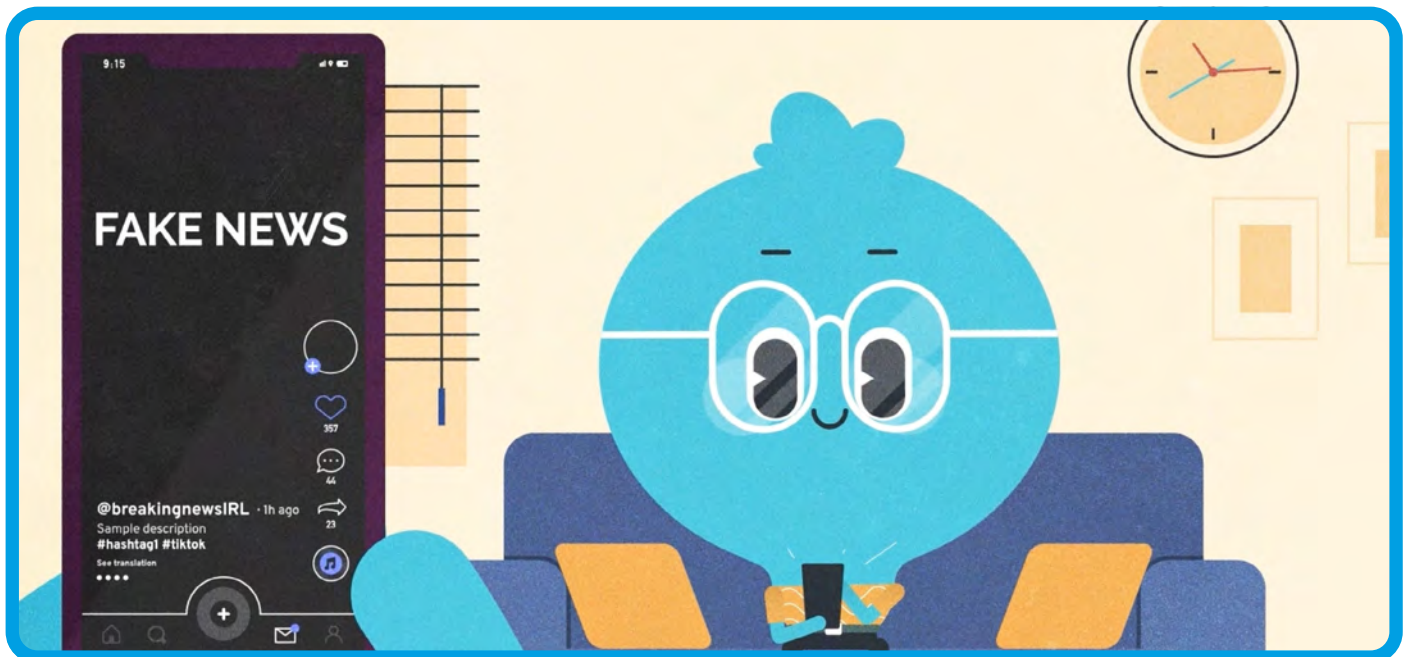
Verskillende invalshoeken bekijken en zelfstandig tot weloverwogen afwegingen en beslissingen komen. Niet zomaar alle informatie voor waar aannemen.

Omschrijving

Wanneer we het hebben over de vaardigheid kritisch denken refereren we aan het proces waarbij we een onderwerp / vraagstuk / probleem vanuit verschillende invalshoeken bekijken en zelfstandig tot weloverwogen afwegingen en beslissingen komen. Je neemt niet zomaar alle informatie voor waar aan. Je vraagt door totdat je iets begrijpt en denkt na over verschillende antwoorden en oplossingen. Je staat open voor meningen, ideeën en wereldbeelden en neemt dit mee om tot je eigen oordeel te komen. Daarbij ben je je bewust van je eigen vooroordelen. Je gaat na of de informatie klopt met de feiten. Je kiest de meest geschikte antwoorden en gebruikt daarbij gedegen argumenten.

Bij kritisch denken gaan de denkvaardigheden en een kritische houding dus hand in hand. Door kritisch te denken kom je tot weldoordachte antwoorden en oplossingen.

Kritisch denken kun je oefenen door overal je vraagtekens bij te zetten. Stel jezelf bijvoorbeeld bij elk antwoord eens 5 keer de vraag “waarom is dat zo?”. Neem geen genoegen met simpele antwoorden maar lees je in en bekijk de vraag vanuit verschillende invalshoeken.

Bekijk deze video

Of klik [HIER](#) om naar YouTube te gaan

Tips

De volgende tips helpen je om kritisch te denken:

- Je bent nieuwsgierig en leergierig.
- Je wilt goed geïnformeerd zijn.
- Je staat open voor andere meningen, ideeën en verschillende wereldbeelden.
- Je bent niet bang om informatie te vragen en te geven.
- Je bent je bewust van je vooroordelen.
- Je bent bereid je beslissingen te heroverwegen.
- Na afloop evalueer je en reflecteer je op het denkproces.

Opdracht 1 Werken met stellingen

Hoe kun je kritisch leren denken?

Stap 1: Maak tweetallen.

Stap 2: Bedenk in tweetallen 5 stellingen over een onderwerp waar je veel van af weet. Dat kan sport of muziek zijn, maar ook sterrenkunde als je daar veel van weet.

Voorbeeldstelling: Jongeren moeten verplicht tot hun 18e deel uitmaken van een sportclub.

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____
5. _____
_____

Stap 3: Nu worden de stellingen klassikaal besproken. Leg de stellingen voor aan jouw klasgenoten.

Stap 4: Jouw klasgenoten geven antwoord op de 5 stellingen. Schrijf deze antwoorden hieronder op.

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____
5. _____
_____

Stap 5: Kloppen deze antwoorden volgens jou? Waarom wel of waarom niet? Schrijf je bevindingen hieronder per antwoord op.

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____
5. _____
_____

Stap 6: Stel de volgende vragen (afhankelijk van de stelling) aan jouw klasgenoten: 'Wil je je antwoord uitleggen?', 'Hoe kom je aan dit antwoord?', 'Is dit altijd zo?' of 'Geldt dat voor iedereen?'

Stap 7: Geef terug aan je klasgenoten of de antwoorden wat jou betreft wel of niet kloppen. Moeten ze de antwoorden scherper verwoorden?

@Vrije Universiteit Amsterdam - Peter Valckx

Literatuuroverzicht

- 1 Arum, R., & Roksa, J. (2011). *Academically adrift: Limited learning on college campuses*. University of Chicago Press.
- 2 Boekhorst, J. te. (2010). DVL: *Doelen en Vaardigheden Lijst*. Enschede: SLO.
- 3 Change, E. (2015). *Transition Skills and Strategies*.
- 4 Conley, D. T. (2007). Redefining college readiness. *Educational Policy Improvement Center (NJ1)*.
- 5 Conley, D. T. (2008). Rethinking college readiness. *New directions for higher education, 2008* (144), 3-13.
- 6 Cronjé, J. (2018). Towards a Model for Assessment in an Information and Technology-Rich 21st Century Learning Environment. *Occasional Paper, 37*.
- 7 Hood, C. L. (2019). The process of aligning student learning outcomes across the campus: The Stockton University example. Urbana, IL: University of Illinois and Indiana University, National Institute for Learning Outcomes Assessment (NILOA).
- 8 Kivunja, C. (2014). Do You Want Your Students to Be Job-Ready with 21st Century Skills? Change Pedagogies: A Pedagogical Paradigm Shift from Vygotskyian Social Constructivism to Critical Thinking, Problem Solving and Siemens' Digital Connectivism. *International Journal of Higher Education, 3*(3), 81-91.
- 9 Malenfant, K. J., & Brown, K. (2017). Creating sustainable assessment through collaboration: A national program reveals effective practices. *Occasional Paper, (31)*.
- 10 Phan, H. P. (2009). Relations between goals, self efficacy, critical thinking and deep processing strategies: a path analysis. *Educational Psychology, 29*(7), 777-799.
- 11 Shavelson, R. J. (2007). Assessing student learning responsibly: From history to an audacious proposal. *Change: The Magazine of Higher Learning, 39*(1), 26-33.
- 12 SLO. (2019) *Achtergrond informatie kritisch denken*. Geraadpleegd op 3 maart 2023, van <https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/kritisch-denken/artikel/>
- 13 SLO. (2018). *Concept-leerlijnen voor 21e eeuwse vaardigheden. Kijkwijzers voor het volgen van ontwikkeling*. Geraadpleegd op 8 april 2021, van [slo-2018-21e-eeuwse-vaardigheden-kijkwijzers-en-leerlijnen-concept \(5\).pdf](https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/kritisch-denken/artikel/)
- 14 Stemler, S. E. (2012). What should university admissions tests predict?. *Educational Psychologist, 47*(1), 5-17.
- 15 Rotterdamse samenwerkingsverband vo-ho: samen werken aan betere aansluiting (2022). Het Rotterdamse vaardighedenraamwerk vo-ho inclusief rubrics. Geraadpleegd op 26-4-2023, van <https://aansluiting-voho010.nl/nieuws-en-agenda/rotterdams-vaardighedenraamwerk-vo-ho-incl-rubrics-nu-beschikbaar>
- 16 Venezia, A., & Jaeger, L. (2013). Transitions from high school to college. *The future of children, 117-136*.